Email:

conference@houghtonstreetreview.com

Website:

www.houghtonstreetreview.com/index.php/conference

© 2026 International Online Conference on Multidisciplinary Academic Research. All Rights Reserved.

Editor-in-Chief:

Dr. Ewelum Johnson Nnadi

Managing Editors:

1.Harold Jan R. Terano

2.Dr. Mandakini Singla

3.Massoud Kaykhaii

FILOLOGIK TA'LIMDA MASOFAVIY TA'LIM PLATFORMALARINING AFZALLIKLARI VA MUAMMOLARI

Ismoilov Alisher Po'latjon o'g'li
Qo'qon universiteti andijon filiali o'qituvchisi
https://doi.org/10.5281/zenodo.23883877

Annotatsiya. Mazkur maqolada filologik ta'lim jarayonida masofaviy ta'lim platformalaridan foydalanishning asosiy afzalliklari va muammolari tahlil qilinadi. Raqamli platformalarning til kompetensiyalarini rivojlantirish, mustaqil ta'limni tashkil etish, elektron resurslardan foydalanish va o'quv jarayonini individuallashtirishdagi imkoniyatlari yoritiladi. Shuningdek, texnologik cheklovlar, raqamli tengsizlik, talabalar motivatsiyasi, pedagogik muloqot va bilimlarni baholash bilan bog'liq muammolar ko'rib chiqiladi. Tahlil natijasida filologik ta'limda masofaviy platformalardan samarali foydalanish bo'yicha metodik tavsiyalar ishlab chiqiladi.

Kalit so'zlar: filologik ta'lim, masofaviy ta'lim, raqamli platformalar, til kompetensiyasi, raqamli pedagogika, mustaqil ta'lim, kommunikativ kompetensiya.

KIRISH

Zamonaviy ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarning keng qo'llanilishi o'qitish metodlari va ta'limni tashkil etish shakllarining takomillashuviga sabab bo'lmoqda. Xususan, masofaviy ta'lim platformalari o'quv materiallarini elektron shaklda taqdim etish, talabalar bilan muntazam muloqot qilish va mustaqil ta'limni tashkil etishda muhim vositaga aylanmoqda. Ushbu jarayon filologik ta'lim uchun ham alohida ahamiyatga ega, chunki mazkur yo'nalishda til ko'nikmalarini rivojlantirish, matnlarni tahlil qilish, tarjima faoliyati va madaniyatlararo muloqotni shakllantirish ustuvor vazifalar hisoblanadi.

Masofaviy ta'lim platformalaridan foydalanish ta'lim oluvchilarga o'quv materiallaridan qulay vaqtda foydalanish, mustaqil ishlash hamda o'z bilimlarini muntazam takomillashtirish imkonini beradi. Biroq raqamli texnologiyalarning mavjudligi ta'lim samaradorligini o'z-o'zidan ta'minlamaydi. Natija platformaning pedagogik maqsadga muvofiq tanlanishi, o'quv topshiriqlarining mazmuni va o'qituvchi hamda talabaning raqamli kompetensiyalariga ham bog'liq.

Shu sababli filologik ta'limda masofaviy ta'lim platformalarining imkoniyatlari va mavjud muammolarini o'rganish, ulardan foydalanishning samarali metodik yo'llarini belgilash dolzarb ilmiy-amaliy masalalardan biridir.

Tadqiqotning maqsadi filologik ta'limda masofaviy platformalardan foydalanishning afzalliklari va muammolarini tahlil qilish hamda ta'lim samaradorligini oshirishga qaratilgan tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

ASOSIY QISM

Masofaviy ta'lim platformalari o'qituvchi va talabalar o'rtasidagi ta'limiy hamkorlikni raqamli muhitda tashkil etish, o'quv materiallarini joylashtirish, topshiriqlarni bajarish va natijalarni baholashga xizmat qiluvchi vositalardir. Moodle, Google Classroom va Microsoft Teams kabi platformalar ta'lim jarayonini boshqarish,

Email:

conference@houghtonstreetreview.com

Website:

www.houghtonstreetreview.com/index.php/conference

© 2026 International Online Conference on Multidisciplinary Academic Research. All Rights Reserved.

Editor-in-Chief:

Dr. Ewelum Johnson Nnadi

Managing Editors:

1.Harold Jan R. Terano

2.Dr. Mandakini Singla

3.Massoud Kaykhaii

elektron resurslardan foydalanish va o‘quv faoliyatini muvofiqlashtirish imkoniyatlarini yaratadi.

Filologik ta’limda ushbu platformalarning muhim afzalliklaridan biri ta’lim jarayonining moslashuvchanligidir. Talabalar elektron matnlar, videodarslar, audioyozuvlar va elektron lug‘atlardan mustaqil foydalanishlari mumkin. Bu, ayniqsa, chet tilini o‘rganish, tarjima qilish, badiiy asarlarni tahlil etish va akademik yozuv ko‘nikmalarini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Ikkinchidan, masofaviy ta’lim platformalari individual yondashuvni amalga oshirishga yordam beradi. Talabalarning bilim darajasi va o‘zlashtirish sur’ati turlicha bo‘lganligi sababli, ularga turli murakkablikdagi topshiriqlarni taqdim etish mumkin. Masalan, chet tilini o‘rganishda leksik mashqlar, grammatik topshiriqlar, tinglab tushunish materiallari va yozma nutqni rivojlantirishga qaratilgan vazifalar o‘zaro uyg‘unlashtiriladi. Natijada talaba o‘zining zaif tomonlarini aniqlash va ularni mustaqil ravishda takomillashtirish imkoniyatiga ega bo‘ladi.

Uchinchidan, raqamli platformalar mustaqil ta’lim va o‘zini o‘zi nazorat qilish ko‘nikmalarini rivojlantiradi. Elektron topshiriqlar, belgilangan muddatlar va o‘qituvchining teskari aloqasi talabalarni mas’uliyatli ishlashga undaydi. Shuningdek, elektron manbalar va raqamli kutubxonalardan foydalanish talabalarning axborot izlash, manbalarni tahlil qilish va ilmiy fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Yevropa Kengashining Common European Framework of Reference for Languages: Companion Volume hujjatida til kompetensiyasi doirasida onlayn muloqot va vositachilik ko‘nikmalariga ham e’tibor qaratiladi. Bu esa filologik ta’limda raqamli muhitdan foydalanish nafaqat texnik qulaylik, balki zamonaviy kommunikativ kompetensiyalarni shakllantirish vositasi ekanini ko‘rsatadi [1].

Shu bilan birga, masofaviy ta’lim jarayonida bir qator muammolar ham mavjud. Birinchi muammo texnologik infratuzilma bilan bog‘liq. Internet tezligining pastligi, texnik vositalarning yetishmasligi va raqamli resurslardan foydalanish imkoniyatlaridagi tafovutlar ayrim talabalarning ta’lim jarayonidagi ishtirokini cheklashi mumkin. UNESCOning 2023-yilgi ta’lim texnologiyalariga bag‘ishlangan hisobotida ham texnologiyalarni joriy etishda ularning mavjudligi bilan bir qatorda, pedagogik maqsadga muvofiqligi va barcha ta’lim oluvchilar uchun foydalanish imkoniyati hisobga olinishi zarurligi ta’kidlangan [2].

Ikkinchi muammo pedagogik muloqotning cheklanishidir. Filologik fanlarda tilni amaliy qo‘llash, og‘zaki nutqni rivojlantirish va fikr almashish muhim o‘rin tutadi. Masofaviy mashg‘ulotlarda esa jonli muloqotning qisqarishi, texnik uzilishlar va talabalar faolligining pasayishi kuzatilishi mumkin. Bunday holatlarning oldini olish uchun videokonferensiyalar, guruhiy muhokamalar, rolli o‘yinlar va interaktiv topshiriqlardan samarali foydalanish lozim.

Uchinchi muammo talabalar motivatsiyasi va bilimlarni baholash bilan bog‘liq. Masofaviy ta’limda mustaqil ishlash talabi ortadi, biroq barcha talabalar ham vaqtni to‘g‘ri taqsimlash va o‘quv faoliyatini mustaqil boshqarish ko‘nikmalariga ega bo‘lmasligi mumkin. Bundan tashqari, faqat avtomatik testlar yordamida filologik kompetensiyalarni to‘liq baholab bo‘lmaydi. Chunki tarjima, matn tahlili va akademik yozuv talabaning mustaqil fikrlashi, ijodiy yondashuvi va o‘z qarorlarini asoslay olish qobiliyatini ham talab qiladi.

Email:

conference@houghtonstreetreview.com

Website:

www.houghtonstreetreview.com/index.php/conference

© 2026 International Online Conference on Multidisciplinary Academic Research. All Rights Reserved.

Editor-in-Chief:

Dr. Ewelum Johnson Nnadi

Managing Editors:

1.Harold Jan R. Terano

2.Dr. Mandakini Singla

3.Massoud Kaykhaii

Mazkur muammolarni kamaytirish uchun masofaviy ta'limni sinxron va asinxron faoliyat uyg'unligida tashkil etish maqsadga muvofiq. Sinxron mashg'ulotlar og'zaki muloqot va guruhiy hamkorlikni rivojlantirsa, asinxron topshiriqlar mustaqil o'qish, yozma ishlar va matn tahlilini amalga oshirish imkonini beradi. Shuningdek, o'qituvchi tomonidan muntazam teskari aloqa berilishi, baholash mezonlarining oldindan belgilanishi va topshiriqlarning aniq maqsadga yo'naltirilishi ta'lim samaradorligini oshiradi.

Filologik ta'limda masofaviy platformalardan foydalanishning muhim sharti — texnologik imkoniyatlarni pedagogik maqsadlar bilan muvofiqlashtirishdir. Platforma faqat ma'ruza va topshiriqlarni joylashtirish vositasi bo'lib qolmasdan, talabalarni mustaqil izlanish, tahlil qilish, muloqotga kirishish va ijodiy fikrlashga undaydigan ta'lim muhitiga aylanishi lozim.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, masofaviy ta'lim platformalari filologik ta'limni takomillashtirish, ta'lim resurslaridan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish va talabalarning mustaqil ta'lim faoliyatini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Ular til kompetensiyalarini shakllantirish, tarjima va matn tahlili bilan ishlash, akademik yozuv ko'nikmalarini rivojlantirish uchun yangi pedagogik imkoniyatlar yaratadi.

Shu bilan birga, texnologik tengsizlik, pedagogik muloqotning cheklanishi, talabalar motivatsiyasi va bilimlarni baholash bilan bog'liq muammolar masofaviy ta'limni puxta metodik asosda tashkil etishni talab qiladi. Ushbu muammolarni bartaraf etish uchun o'qituvchilarning raqamli-pedagogik kompetensiyalarini oshirish, interaktiv topshiriqlardan foydalanish, sinxron va asinxron ta'limni uyg'unlashtirish hamda baholashning turli shakllarini joriy etish zarur.

Demak, masofaviy ta'lim platformalarining samaradorligi texnologiyaning o'ziga emas, balki uning ta'lim mazmuni, pedagogik maqsadlar va talabaning faoliyati bilan qay darajada uyg'unlashtirilganiga bog'liq. Filologik ta'limda raqamli texnologiyalardan maqsadli foydalanish ta'lim sifatini oshirish va zamonaviy kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Council of Europe. (2020). Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment – Companion Volume. Strasbourg: Council of Europe Publishing.
2. UNESCO. (2023). Global Education Monitoring Report 2023: Technology in Education – A Tool on Whose Terms? Paris: UNESCO.
3. Vorobel, O. (2022). A systematic review of research on distance language teaching (2011–2020): Focus on methodology. System, 105, 102753. https://doi.org/10.1016/j.system.2022.102753
4. European Commission. Digital Education Action Plan 2021–2027. Brussels: European Commission.